

הוכן מתוכנת תורת אמת, מותר להפיץ בכפוף לתנאי רשיון - [CC BY-NC-SA 2.5](#) אסור בשימוש מסחרי

וספרי ויקיטקסט תחת רשיון [GNU Free Doc. License](#) בס"ד - כל הזכויות שמורות (c) ל' פנחס ראובן שליט"א

משנה - ערכין

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#) • [פרק ו](#) • [פרק ז](#) • [פרק ח](#) • [פרק ט](#)

[פרק א](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#)

[פרק ב](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

[פרק ג](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

[פרק ד](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#)

[פרק ה](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

[פרק ו](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

[פרק ז](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

[פרק ח](#)

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)

[פרק ט](#)

פרק א

פרק א - משנה א

הכל מעריכין [א] ונעריך, נודרים ונדרים, כהנים ולויים וישראלים, נשים ועבדים [ו]. טמטום ואנדורוגינוס, נודרים ונדרים ומעריכין, אבל לא נעריכין, שאינו נעריך אלא זכר ונדאי ונקבה ונדאית. חרש, שוטה וקטן, נדרין ונעריכין, אבל לא נודרין ולא מעריכין, מפני שאין בהם דעת. פחות מכן חדש, נדר אבל לא נעריך:

פרק א - משנה ב

הנכרי, רבי מאיר אומר נעריך אבל לא מעריך. רבי יהודה אומר, מעריך אבל לא נעריך. זה וזה מודים, שנודרין [ז] ונדרין:

פרק א - משנה ג

הגויס [יא], והיוצא להרג, לא נדר ולא נעריך. רבי חנינא בן עקיבא אומר, נעריך, מפני שדמיו קצובין, אבל אינו נדר, מפני שאין דמיו קצובין. רבי

יוסי אומר, נודר ומעריץ ומקדיש. ואם הזיק, חוב בפתשלוּמין:

פרק א - משנה ד

האשה שהיא יוצאה להרג, אין ממתינין לה עד שתילד. ישבה על המשבר **יט**, ממתינין לה עד שתילד. האשה שנהרגה, נהנין בשערה. בהמה שנהרגה, אסורה בהנחה **כא**:

פרק ב

פרק ב - משנה א

אין בערכין פחות מסלע, ולא יתר על חמשים סלע. כיצד, נתן סלע והעשיר, אינו נותן כלום. פחות מסלע **ב** והעשיר, נותן חמשים סלע. הנה בידיו חמש סלעים, רבי מאיר אומר, אינו נותן אלא אחת. וחכמים אומרים, נותן את כלם. אין **ג** בערכין פחות מסלע, ולא יתר על חמשים סלע. אין פתח בטועה פחות משבעה, ולא יתר על שבעה עשר. אין בנגעים פחות משבוע אחד, ולא יתר על שלשה שבועות:

פרק ב - משנה ב

אין פוחתין מארבעה חדשים המעבירים בשנה, ולא נראה יתר על שמנה. שתי הלחם נאכלות אין פחות משנים ולא יתר על שלשה. לחם הפנים נאכל אין פחות מתשעה ולא יתר על אחד עשר. קטן נמול אין פחות

מְשֻׁמְנָה וְלֹא יִתֵּר עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר:

פרק ב - משנה ג

אֵין פּוֹחֲתִין מְעֻשְׂרִים וְאַחַת תִּקְיָעוֹת בְּמִקְדָּשׁ וְלֹא מוֹסִיפִין עַל אַרְבָּעִים וְשֻׁמְנָה. אֵין פּוֹחֲתִין מְשֻׁנֵי נְבִלִין וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁשָׁה. אֵין פּוֹחֲתִין מְשֻׁנֵי חֲלִילִין וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁנַיִם עֶשֶׂר. וּבְשְׁנַיִם עֶשֶׂר יוֹם בְּשָׁנָה {ח} הַחֲלִיל מִכָּה לְפָנֵי הַמִּזְבֵּחַ. בְּשַׁחֲטָה פֶּסַח רֵאשׁוֹן, וּבְשַׁחֲטָה פֶּסַח שְׁנִי, וּבְיוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, וּבְיוֹם טוֹב שֶׁל עֶצְרָת, וּבְשִׁמּוֹנֵת יְמֵי הַחֵג, וְלֹא הָיָה מִכָּה בְּאַבּוֹב שֶׁל נְחֹשֶׁת אֶלָּא בְּאַבּוֹב שֶׁל קָנָה, מִפְּנֵי שֶׁקּוֹלוֹ עָרַב. וְלֹא הָיָה מִחֲלִיק אֶלָּא בְּאַבּוֹב יְחִידִי, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִחֲלִיק יָפָה:

פרק ב - משנה ד

וְעַבְדֵי הַכֹּהֲנִים הֵיוּ, דְּבָרֵי רַבֵּי מֵאִיר. רַבֵּי יוֹסִי אוֹמֵר, מְשֻׁפְחוֹת בֵּית הַפְּגָרִים וּבֵית צְפָרְיָא וּמֵאֲמָאוֹם הֵיוּ מְשִׁיאִין לְכַהֲנָה. רַבֵּי חֲנִנְיָא בְּן אֲנְטִיגֵנוֹס אוֹמֵר, לְוִיִּם הֵיוּ:

פרק ב - משנה ה

אֵין פּוֹחֲתִין מְשֻׁשָׁה טְלָאִים הַמְּבַקְרִין בְּלִשְׁכַּת הַטְּלָאִים, כְּדִי לִשְׁבֹּת וְלִשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. אֵין פּוֹחֲתִין מְשִׁתֵּי חֲצוֹצְרוֹת {ט}, וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. אֵין פּוֹחֲתִין מִתְּשֻׁעָה כְּנֹרוֹת, וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. וְהַצֶּלֶל לְבָד:

פרק ב - משנה ו

אין פוחתין משנים עשר לויים עומדים על הדוכן, ומוסיפין עד לעולם. אין קטן נכנס לעזרה לעבודה אלא בשעה שהלויים עומדים בשיר {יט}. ולא היו אומרים בנבל וכנור אלא בפה, כדי לתן תבל בנעימה. רבי אליעזר בן יעקב אומר, אין עולין למנון, ואין עומדים על הדוכן, אלא בארץ היו עומדיו, וראשיהו מבין רגלי הלויים, וצוערי הלויים היו נקראין:

פרק ג

פרק ג - משנה א

יש בערכין להקל ולהחמיר, בשדה אחזה להקל ולהחמיר, בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר, באונס ובמפתה ובמוציא שם רע להקל ולהחמיר. יש בערכין להקל ולהחמיר. פיצד. אחד שהעריך את הנאה שבשׂראל {א} ואת הכעור שבשׂראל, נותן חמשים סלע. ואם אמר הרי דמיו עלי, נותן את שויו:

פרק ג - משנה ב

בשדה אחזה להקל ולהחמיר. פיצד. אחד המקדיש בחולת המחוז ואחד המקדיש בפרדסות סבסטי, נותן בזרע חמר שערים חמשים שקל כסף. ובשדה מקנה, נותן את שויו. רבי אליעזר אומר, אחד שדה אחזה ואחד שדה מקנה. מה בין שדה אחזה לשדה מקנה. אלא שבשדה אחזה נותן חמש {ב}, ובשדה מקנה אינו נותן חמש:

פרק ג - משנה ג

בְּשׂוֹר הַמוֹעֵד שֶׁהִמִּית אֶת הָעֶבֶד לְהִקְל וּלְהַחְמִיר. כִּי־צַד. אֶחָד שֶׁהִמִּית אֶת הַנָּאָה שֶׁבַע־בָּדִים וְאֶת הַכְּעוֹר שֶׁבַע־בָּדִים, נוֹתֵן שְׁלֹשִׁים סָלַע. הַמִּית בֶּן חוֹרִין, נוֹתֵן אֶת שְׂוִיו. חָבֵל בָּזָה וּבִזָּה, מְשַׁלֵּם נֹזֵק שְׁלֹם {ג}:

פרק ג - משנה ד

בְּאוֹנֵס וּבִמְפִתָּה לְהִקְל וּלְהַחְמִיר. כִּי־צַד. אֶחָד שֶׁאַנֵּס וּפְתָה אֶת הַגְּדוּלָּה שֶׁבַּכְּהֵנָה וְאֶת הַקְּטָנָה שֶׁבִּישְׂרָאֵל, נוֹתֵן חֲמִשִּׁים סָלַע. וְהַבִּשְׁתַּת וְהַפָּגֶם {ד}, הַכֹּל לְפִי הַמְּבִישׁ {ה} וְהַמְתַּבְּיֵשׁ:

פרק ג - משנה ה

בְּמוֹצֵיא שֶׁם רָע לְהִקְל וּלְהַחְמִיר. כִּי־צַד. אֶחָד שֶׁהוֹצִיא שֵׁם רָע עַל הַגְּדוּלָּה שֶׁבַּכְּהֵנָה וְעַל הַקְּטָנָה שֶׁבִּישְׂרָאֵל, נוֹתֵן מֵאָה סָלַע. נִמְצָא הָאוֹמֵר {ו} בְּפִיו יִתֵּר מִן הָעוֹשָׂה מַעֲשֵׂה. שָׂכַן מְצִינוּ, שֶׁלֹּא נִחַתְּם גִּזְרֵי דִין עַל אֲבוֹתֵינוּ בְּמִדְבָּר אֲלֵא עַל לְשׁוֹן הָרֶע {ז}, שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר יד), וַיִּנְסוּ אֹתִי זֶה עֲשֵׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי:

פרק ד

פרק ד - משנה א

השג יד, בנודר. והשנים, בנדר. והערכים, בנערך, והערך, בזמן הערך. השג יד בנודר, כיצד. עני שהעריך את העשיר, נותן ערך עני. ועשיר שהעריך את העני, נותן ערך עשיר:

פרק ד - משנה ב

אבל בקרבנות אינו כן. הרי שאמר, קרבנו של מצרע זה עלי. אם היה מצרע עני, מביא קרבן עני [א]. עשיר, מביא קרבן עשיר [ב]. רבי אומר, אומר אני אף בערכין כן. וכי מפני מה עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני, שאין העשיר חייב כלום. אבל העשיר שאמר ערכי עלי, ושמע העני ואמר, מה שאמר זה עלי, נותן ערך עשיר. היה עני והעשיר או עשיר והעני, נותן ערך עשיר [ד]. רבי יהודה אומר, אפלו עני והעשיר וחזר והעני, נותן ערך עשיר:

פרק ד - משנה ג

אבל בקרבנות אינו כן, אפלו אביו מת והניח לו רבוא, ספינתו בים ובאו ברבואות, אין להקדש בקו כלום:

פרק ד - משנה ד

שנים בנדר כיצד, ילד שהעריך את הזקן, נותן ערך זקן. וזקן שהעריך את הילד, נותן ערך ילד. וערכים בנערך כיצד, איש שהעריך את האשה, נותן ערך אשה. ואשה שהעריכה את האיש, נותנת ערך איש. והערך בזמן הערך כיצד, העריכו פחות מבן חמש ונעשה יותר על בן חמש, פחות מבן עשרים ונעשה יותר על בן עשרים, נותן בזמן הערך. יום שלשים, כלמטה ממנו. שנת חמש ושנת עשרים, כלמטה ממנו, שנאמר (ויקרא כז), ואם מבן

שְׁשִׁים שָׁנָה וּמַעֲלָה אִם זָכַר, הָרִי אָנוּ לְמִדִּים בְּכֻלָּם מִשְׁנַת שְׁשִׁים. מַה שְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמְטָה מִמְּנָה, אִף שְׁנַת חֲמִשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמְטָה מִמְּנָה. הֵן. אִם עָשָׂה שְׁנַת שְׁשִׁים כְּלִמְטָה מִמְּנָה לְהַחֲמִיר, נַעֲשֶׂה שְׁנַת חֲמִשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים כְּלִמְטָה מִמְּנָה לְהַקֵּל. תִּלְמוּד לּוֹמֵר, שָׁנָה שָׁנָה, לְגִזְרָה שְׁוֵה. מַה שְׁנָה הָאֲמוּרָה בְּשְׁנַת שְׁשִׁים, כְּלִמְטָה מִמְּנָה, אִף שָׁנָה הָאֲמוּרָה בְּשְׁנַת חֲמִשׁ וּשְׁנַת עֶשְׂרִים, כְּלִמְטָה מִמְּנָה, בֵּין לְהַקֵּל בֵּין לְהַחֲמִיר [\(ז\)](#). רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, עַד שִׁיְהִיו יְתֵרוֹת עַל הַשָּׁנִים חֲדָשׁ וַיּוֹם אֶחָד:

ה

פרק

א

משנה

-

ה

פרק

הָאוֹמֵר, מִשְׁקָלִי עָלַי, נוֹתֵן מִשְׁקָלוֹ. אִם כֶּסֶף, כֶּסֶף. אִם זָהָב, זָהָב. מַעֲשֶׂה בְּאֵמָה שֶׁל יִרְמַטִיָּה שְׁאֲמָרָה, מִשְׁקָל בְּתֵי עָלַי, וְעֵלְתָה לִירוּשָׁלַיִם, וּשְׁקֻלוֹהָ וְנִתְּנָה מִשְׁקָלָהּ זָהָב. מִשְׁקָל יָדַי עָלַי, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִמֶּלֶא חֲבִית מֵיִם וּמְכַנִּיסָה עַד מִרְפָּקוֹ, וְשׂוֹקֵל בְּשֵׁר חֲמֹר וְגִידִין וְעֶצְמוֹת וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ עַד שִׁתְּמַלֵּא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְכִי הֵיֵאָדָּ אֶפְשָׁר לְכוֹן בְּשֵׁר כְּנֶגֶד בְּשֵׁר וְעֶצְמוֹת כְּנֶגֶד עֶצְמוֹת. אֶלָּא שְׁמִין אֶת הַיָּד כַּמָּה הִיא רְאוּיָה לְשִׁקָּל:

ב

משנה

-

ה

פרק

דָּמִי יָדַי עָלַי, שְׁמִין אוֹתוֹ, כַּמָּה הוּא שְׁוֵה בְּיָד, וְכַמָּה הוּא שְׁוֵה בְּלֹא יָד. זֶה חֹמֶר בְּנִדְרִים מִבְּעֶרְכִּין. וְחֹמֶר בְּעֶרְכִּין מִבְּנִדְרִים, כִּיצַד. הָאוֹמֵר, עֶרְכִּי עָלַי, וְמַת, יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין. דָּמִי עָלַי, וְמַת, לֹא יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁים, שְׂאִין דָּמִים לְמַתִּים [\(ה\)](#). עֶרְךָ יָדַי וְעֶרְךָ רַגְלֵי עָלַי, לֹא אָמַר כְּלוּם [\(ו\)](#). עֶרְךָ רֵאשִׁי וְעֶרְךָ כַּבְּדֵי עָלַי, נוֹתֵן עֶרְךָ כְּלוֹ. זֶה הַכֶּלֶל, דָּבָר שֶׁהַנֶּשְׁמָה תִּלְוֶיָהּ בּוֹ, נוֹתֵן עֶרְךָ כְּלוֹ:

פרק ה - משנה ג

חָצִי עֶרְפִי עָלַי, נוֹתֵן חָצִי עֶרְפּוֹ. עֶרְדָּ חָצִי עָלַי, נוֹתֵן עֶרְדָּ כָּלוּ. חָצִי דָמִי עָלַי, נוֹתֵן חָצִי דָמָיו. דָּמִי חָצִי עָלַי, נוֹתֵן דָּמִי כָּלוּ. זֶה הַכֶּלֶל, דָּבָר שֶׁהִנְשָׂמָה תְלוּיָהּ בּוֹ, נוֹתֵן עֶרְדָּ כָּלוּ {ט}:

פרק ה - משנה ד

הַאוֹמֵר, עֶרְפּוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי עָלַי, מֵת הַנוֹדֵד וְהַנֶּדֶד, יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין. דָּמָיו שֶׁל פְּלוֹנִי עָלַי, מֵת הַנוֹדֵד, יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין. מֵת הַנֶּדֶד, לֹא יִתְּנוּ הַיּוֹרְשִׁין, שְׂאִין דָּמִים לְמֵתִים:

פרק ה - משנה ה

שׂוֹר זֶה עוֹלָה, בֵּית זֶה קֶרֶבֶן, מֵת הַשׂוֹר וְנִפְל הַבַּיִת, אֵינּוּ חֵיב לְשֵׁלֵם. דָּמִי שׂוֹר זֶה עָלַי {יג} עוֹלָה, אוֹ דָּמִי בֵּית זֶה עָלַי קֶרֶבֶן, מֵת הַשׂוֹר וְנִפְל הַבַּיִת, חֵיב לְשֵׁלֵם:

פרק ה - משנה ו

חֲזִיבֵי עֶרְכִים {יד}, מִמְשַׁכְּנִין אוֹתָן. חֲזִיבֵי חֲטָאוֹת וְאַשְׁמוֹת, אֵין מִמְשַׁכְּנִין אוֹתָן. חֲזִיבֵי עוֹלוֹת וְשִׁלְמִים, מִמְשַׁכְּנִין אוֹתָן אֶף עַל פִּי שְׂאִין מִתְּכַפֵּר לוֹ עַד שְׂיִתְרָצָה, שְׂנֵאֲמַר (וַיִּקְרָא א), לְרָצוֹנוֹ {טו}, כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שְׂיִאֲמַר, רוּצָה אָנִי. וְכֵן אֲתָה אוֹמֵר בְּגִטֵי נָשִׁים, כּוֹפִין אוֹתוֹ עַד שְׂיִאֲמַר {יז}, רוּצָה אָנִי:

פרק ו - משנה א

שום היתומים, שלשים יום, ושום ההקדש, שלשים יום [א], ומכריזין בבקר ובערב. המקדיש נכסיו והיתה עליו כתבת אשה, רבי אליעזר אומר, כשיגרשנה, ידיר [ז] הנאה. רבי יהושע אומר, אינו צריך. פיוצא בו אמר רבן שמעון בן גמליאל, אף [ט] הערב לאשה בכתבתה והיה בעלה מגרשה, ידיר הנאה, שמא יעשה קנוגיא על נכסיו של זה ויחזיר את אשתו:

פרק ו - משנה ב

המקדיש נכסיו והיתה עליו כתבת אשה ובעל חוב, אין האשה יכולה לגבות כתבתה מן ההקדש, ולא בעל חוב את חובו, אלא הפודה פודה על מנת לתן לאשה כתבתה ולבעל חוב את חובו [ב]. הקדיש תשעים מנה והיה חובו מאה מנה, מוסיף [ד] עוד דינר ופודה בו את הנכסים הללו, על מנת לתן לאשה כתבתה ולבעל חוב את חובו:

פרק ו - משנה ג

אף על פי שאמרו, חבי ערכין ממשפנין אותן, נותנין לו מזון שלשים יום וכסות שנים עשר חדש ומטה מצעת וסנדליו ותפלין. לו, אבל לא לאשתו ולא לבניו [ט]. אם היה אמן, נותנין לו שני כלי אמנות מכל מין ומין. חרש, נותנין לו שני מעצדין ושתי מגרות [י]. רבי אליעזר אומר, אם היה אפר, נותנין לו את צמדו. חמר, נותנין לו את חמורו:

פרק ו - משנה ד

היה מין אחד מרבה ומין אחד מעט, אין אומרים לו למכר מן המרבה ולקח לו מן המעט, אלא נותנין לו שני מינין מן המרבה וכל שיש לו מן המעט. המקדיש את נכסיו **[יח]**, מעלין לו את תפלויו:

פרק ו - משנה ה

אחד המקדיש את נכסיו, ואחד המעריך את עצמו, אין לו, לא בכסות אשתו, ולא בכסות בנו, ולא בצבע **[יט]** שצבען לשמן, ולא בסנדלים חדשים שלקחן לשמן. אף על פי שאמרו, עבדים נמכרים בכסותן לשבת, שאם תלקח לו כסות בשלשים דינר, משביח הוא מנה, וכן פרה, אם ממתינים אותה לאטליס, משבחת היא, וכן מרגלית, אם מעלין אותה לכרד, משבחת היא, אין להקדש אלא מקומו **[כא]** ושעתו **[כב]**:

פרק ז

פרק ז - משנה א

אין מקדישין לפני היובל פחות משתי שנים. ולא גוזלין לאחר היובל פחות משנה. אין מחשבין חדשים להקדש. אבל ההקדש מחשב חדשים. המקדיש את שדהו בשעת היובל, נותן בזרע חמר **[ז]** שערים חמשים שקל כסף. היו שם נקעים עמקים עשרה טפחים או סלעים גבוהים עשרה טפחים, אין נמדדים עמה. פחות מכאן, נמדדים עמה. הקדישה שנים או שלש שנים לפני היובל, נותן סלע ופנדיון לשנה. אם אמר הריני נותן דבר

שָׁנָה בְּשָׁנָה, אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ, אֶלָּא נוֹתֵן אֶת כְּלוּ כְּאֶחָד:

פרק ז - משנה ב

אֶחָד הַבְּעָלִים, וְאֶחָד כָּל הָאָדָם. מֵה בֵּין הַבְּעָלִים לְבֵין כָּל הָאָדָם, אֶלָּא שֶׁהַבְּעָלִים נוֹתְנִים חֲמֵשׁ, וְכָל אָדָם אֵינוֹ נוֹתֵן חֲמֵשׁ:

פרק ז - משנה ג

הַקְּדִישָׁה וְגֵאָלָה, אֵינָה יוֹצֵאָה מִיָּדוֹ בַּיּוֹבֵל. גֵּאָלָה בְּנוֹ, יוֹצֵאָה לְאָבִיו בַּיּוֹבֵל. גֵּאָלָה אַחֵר אוֹ אֶחָד מִן הַקְּרוֹבִים וְגֵאָלָה מִיָּדוֹ, אֵינָה יוֹצֵאָה **[יא]** מִיָּדוֹ בַּיּוֹבֵל. גֵּאָלָה אֶחָד מִן הַכֹּהֲנִים וְהָרִי הִיא תַּחַת יָדוֹ, לֹא יֹאמֶר **[יב]** הוֹאִיל וְהִיא יוֹצֵאָה לַכֹּהֲנִים בַּיּוֹבֵל וְהָרִי הִיא תַּחַת יָדִי, הָרִי הִיא שְׁלִי, אֶלָּא יוֹצֵאָה לְכָל אָחִיו הַכֹּהֲנִים:

פרק ז - משנה ד

הַגֵּיעַ הַיּוֹבֵל וְלֹא נִגְאָלָה, הַכֹּהֲנִים נִכְנְסִים לְתוֹכָהּ **[יג]** וְנוֹתְנִים אֶת דְּמֶיהָ, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, נִכְנְסִין, אֲבָל לֹא נוֹתְנִין. רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר, לֹא נִכְנְסִין וְלֹא נוֹתְנִין, אֶלָּא נִקְרְאת שְׂדֵה רְטוּשִׁים, עַד הַיּוֹבֵל הַשְּׁנִי. הַגֵּיעַ הַיּוֹבֵל הַשְּׁנִי וְלֹא נִגְאָלָה, נִקְרְאת רְטוּשֵׁי רְטוּשִׁין עַד הַיּוֹבֵל הַשְּׁלִישִׁי. לְעוֹלָם אֵין הַכֹּהֲנִים נִכְנְסִין לְתוֹכָהּ, עַד שֶׁיִּגְאָלָנָה אַחֵר:

פרק ז - משנה ה

הלוקח שְׁדָה מֵאָבִיו, מֵת אָבִיו וְאַחַר כֵּן הִקְדִישָׁהּ, הֵרִי הִיא כְּשֶׁדָה אַחְזָה. הִקְדִישָׁהּ וְאַחַר כֵּן מֵת אָבִיו, הֵרִי הִיא כְּשֶׁדָה מִקְנָה, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים, כְּשֶׁדָה אַחְזָה, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כז), וְאִם אֶת שְׁדָה מִקְנָתוֹ אֲשֶׁר לֹא מִשְׁדָה אַחְזָתוֹ, שְׁדָה שְׁאִינָהּ רְאוּיָה לְהִיּוֹת שְׁדָה אַחְזָה, יוֹצֵאת זֹ, שֶׁהִיא רְאוּיָה לְהִיּוֹת שְׁדָה אַחְזָה [יח]. שְׁדָה מִקְנָה [יט] אֵינָה יוֹצֵאת לְכַהֲנִים בַּיּוֹבֵל, שְׁאִין אָדָם מִקְדִישׁ דְּבַר שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ [כא]. כַּהֲנִים וְלוֹיִם מִקְדִישִׁים לְעוֹלָם, וְגוֹאֲלִין לְעוֹלָם, בֵּין לְפָנֵי הַיּוֹבֵל, בֵּין לְאַחַר הַיּוֹבֵל:

ח

פרק

א

משנה

-

ח

פרק

הַמִּקְדִישׁ אֶת שְׁדָהּ בְּשַׁעַה שְׁאִינָהּ יוֹבֵל, אוֹמְרִים לוֹ פָּתַח אֶתָּה רֵאשׁוֹן, שֶׁהַבְּעָלִים נוֹתְנִים חֲמִשׁ, וְכָל אָדָם אֵינּוּ נוֹתֵן חֲמִשׁ. מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהִקְדִישׁ אֶת שְׁדָהּ מִפְּנֵי רַעְתָּהּ, אָמְרוּ לוֹ, פָּתַח אֶתָּה רֵאשׁוֹן. אָמַר, הֵרִי הִיא שְׁלִי בְּאֶסֶר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא אָמַר זֶה אֶלָּא בְּכַבִּיצָה, שֶׁהִקְדִישׁ נִפְדָּה בְּכֶסֶף וּבְשׂוֹה כֶּסֶף. אָמַר לוֹ, הִגִּיעַתָּךְ, נִמְצָא מִפְּסִיד אֶסֶר [ה], וְשְׁדָהּ לְפָנָיו:

ב

משנה

-

ח

פרק

אָמַר אֶחָד, הֵרִי הִיא שְׁלִי בְּעֶשֶׂר סְלָעִים, וְאֶחָד אוֹמֵר בְּעֶשְׂרִים, וְאֶחָד אוֹמֵר בְּשָׁלְשִׁים, וְאֶחָד אוֹמֵר בְּאַרְבָּעִים, וְאֶחָד אוֹמֵר בְּחֲמִשִּׁים. חֲזַר בּוֹ שֶׁל חֲמִשִּׁים, מִמִּשְׁכָּנִין [ו] מִנְּכֶסֶיו עַד עֶשֶׂר. חֲזַר בּוֹ שֶׁל אַרְבָּעִים, מִמִּשְׁכָּנִין מִנְּכֶסֶיו עַד עֶשֶׂר. חֲזַר בּוֹ שֶׁל עֶשְׂרִים, מִמִּשְׁכָּנִים מִנְּכֶסֶיו עַד עֶשֶׂר. חֲזַר בּוֹ שֶׁל עֶשֶׂר, מוֹכְרִים אוֹתָהּ בְּשׂוֹיָה וְנִפְרָעִים מִשְׁל עֶשֶׂר אֶת הַמוֹתֵר. הַבְּעָלִים אוֹמְרִים בְּעֶשְׂרִים, וְכָל אָדָם אוֹמְרִים בְּעֶשְׂרִים, הַבְּעָלִים קוֹדְמִים, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מוֹסִיפִין חֲמִשׁ:

פרק ח - משנה ג

אמר אחד, הרי היא שלי בעשרים ואחת, הבעלים נותנים [ח] עשרים ושש. בעשרים ושתים, הבעלים נותנים עשרים ושבע. בעשרים ושלוש, הבעלים נותנים עשרים ושמונה. בעשרים וארבע, הבעלים נותנים תשעה ועשרים. בחמשה ועשרים, הבעלים נותנים שלשים, שאין מוסיפין חמש על עלויו של זה. אמר אחד, הרי היא שלי בעשרים ושש, אם רצו הבעלים לתן שלשים ואחד ודינר, הבעלים קודמים. ואם לאו, אומרים, הגיעתך:

פרק ח - משנה ד

מחרים אדם מצאנו ומבקר, מעבדיו ומשפחותיו הפנענים, ומשדה אחזתו. ואם החרים את כלו, אינו מחרמין, דברי רבי אלעזר. אמר רבי אלעזר בן עזריה [יב], מה אם לגבה, אין אדם רשאי להחרים את כל נכסיו, על אחת כמה וכמה שיהא אדם חיב להיות חס על נכסיו:

פרק ח - משנה ה

המחרים בנו ובתו, עבדו ושפחתו העברים, ושדה מקנתו, אינו מחרמים, שאין אדם מחרים דבר שאינו שלו [יג]. כהנים ולוים אינו מחרמין, דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר, כהנים אינו מחרמין, שהחרמים שלהם. הלויים מחרמין, שאין החרמים שלהן. רבי אומר, נראים דברי רבי יהודה בקרקעות, שנאמר (ויקרא כה), כי אחזת עולם הוא להם, ודברי רבי שמעון במטלטלים, שאין החרמים שלהם:

פרק ח - משנה ו

חֲרָמֵי כֹהֲנִים אֵין לָהֶם פְּדִיוֹן, אֶלָּא נִתְּנִים לַכֹּהֲנִים. רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בִּתְרִיא אָמַר, סֵתֶם חֲרָמִים {טו} לְבִדָּק הַבַּיִת, שֶׁנֶּאֱמַר (שם כז), כָּל חֶרֶם קִדָּשׁ קִדָּשִׁים הוּא לֵה'. וְחֻכְמִים אֹמְרִים, סֵתֶם חֲרָמִים לַכֹּהֲנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (שם), כְּשֶׁדָּה הַחֶרֶם לַפֶּהוּ תִהְיֶה אַחֲזָתוֹ {יז}. אִם כֵּן, לָמָּה נֶאֱמַר כָּל חֶרֶם קִדָּשׁ קִדָּשִׁים הוּא לֵה'. שֶׁהוּא חָל עַל קִדְשֵׁי קִדָּשִׁים וְעַל קִדָּשִׁים קְלִים:

פרק ח - משנה ז

מִחֲרִים אָדָם אֶת קִדְשָׁיו, בֵּין קִדְשֵׁי קִדָּשִׁים וּבֵין קִדָּשִׁים קְלִים. אִם נָדַר, נוֹתֵן אֶת הַדָּמִים {יח}. אִם נִדְּבָה, נוֹתֵן אֶת טוֹבָתוֹ. שׁוֹר זֶה עוֹלָה, אֹמְדִים כְּמָה אָדָם לִתֵּן בְּשׁוֹר זֶה לְהַעֲלוֹתוֹ עוֹלָה, שֶׁאֵינוֹ רִשְׁאִי. הַבְּכוֹר, בֵּין תְּמִים בֵּין בְּעַל מוֹם, מִחֲרִימִין אוֹתוֹ. כִּי־צַד פּוֹדִין אוֹתוֹ. הַפּוֹדִין אֹמְדִים כְּמָה אָדָם לִתֵּן בְּבְכוֹר זֶה, לִתְנוֹ לֶבֶן בְּתוֹ אוֹ לֶבֶן אַחֲוֹתוֹ. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אָמַר, כְּתוּב אֶחָד אֹמֵר תִּקְדִּישׁ, וְכְתוּב אֶחָד אֹמֵר אֵל תִּקְדִּישׁ. אֵי אֶפְשָׁר לוֹמַר תִּקְדִּישׁ, שֶׁכָּבֵר נֶאֱמַר אֵל תִּקְדִּישׁ, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹמַר אֵל תִּקְדִּישׁ, שֶׁכָּבֵר נֶאֱמַר תִּקְדִּישׁ. אָמַר מַעֲתָה, מִקְדִּישׁוֹ אַתָּה הַקִּדָּשׁ עֲלוּי, וְאֵין אַתָּה מִקְדִּישׁוֹ הַקִּדָּשׁ מְזַבֵּחַ:

פרק ט

פרק ט - משנה א

הַמוֹכֵר אֶת שְׂדֵהוּ בְּשַׁעַת הַיּוֹבֵל, אֵינוֹ מִתֵּר לְגָאוֹל פְּחוֹת מִשְׁתֵּי שָׁנִים, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כה), בְּמִסְפַּר שָׁנֵי תְּבוּאָת יִמְכָּר לָךְ. הִיתָה שְׁנַת שְׂדֵפוֹן וַיִּרְקוּן {ב} אוֹ שְׁבִיעִית, אֵינָה עוֹלָה מִן הַמִּנְיָן. נָרָה אוֹ הוֹבִירָה, עוֹלָה לוֹ מִן הַמִּנְיָן. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מְכָרָה לוֹ לִפְנֵי רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְהִיא מְלָאָה פְּרוֹת, הָרִי זֶה

אֹכֵל מִמֶּנָּה שְׁלֹשׁ תְּבוּאוֹת {ג} לְשָׁנֵי שָׁנִים :

פרק ט - משנה ב

מְכָרָה לְרֵאשׁוֹן בְּמִנְהָ, וּמָכַר הָרֵאשׁוֹן לְשָׁנֵי בְּמֵאֲתַיִם, אֵינוֹ מְחַשֵּׁב אֶלָּא עִם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר, לְאִישׁ אֲשֶׁר מָכַר לוֹ. מְכָרָה לְרֵאשׁוֹן בְּמֵאֲתַיִם, וּמָכַר הָרֵאשׁוֹן לְשָׁנֵי בְּמִנְהָ, אֵינוֹ מְחַשֵּׁב אֶלָּא עִם הָאַחֲרוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (שם), לְאִישׁ, לְאִישׁ אֲשֶׁר בְּתוֹכָהּ {ד}. לֹא יִמָּכַר בְּרַחוּק וַיִּגָּאֵל בְּקֶרֶב, בְּרַעַ וַיִּגָּאֵל בְּיָפָה. לֹא יִלְוֶה וַיִּגָּאֵל, וְלֹא יִגָּאֵל לְחֻצָּאִים. וּבִהְקֻדָּשׁ מִתֵּר בְּכֻלּוֹ. זֶה חֲמֹר בְּהִדְיוֹט מִבְּהִקְדָּשׁ :

פרק ט - משנה ג

הַמּוֹכֵר בַּיִת בְּבֵתֵי עָרֵי חוֹמָה, הָרִי זֶה גּוֹאֵל מִיָּד, וְגוֹאֵל כָּל שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, הָרִי זֶה כְּמִין רַבִּית וְאֵינָהּ רַבִּית. מִת הַמּוֹכֵר, יִגָּאֵל בְּנוֹ {ז}. מִת הַלּוֹקַח, יִגָּאֵל מִיָּד בְּנוֹ. אֵינוֹ מוֹנֶה לוֹ שָׁנָה אֶלָּא מְשַׁעָה שְׁמֹכַר לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (שם), עַד מְלֹאת לוֹ שָׁנָה תְּמִימָה. וּכְשֶׁהוּא אוֹמֵר תְּמִימָה, לְהַבִּיא חֹדֶשׁ הָעֶבּוֹר. רַבִּי אוֹמֵר, יִתֵּן לוֹ שָׁנָה וְעֶבְרָה :

פרק ט - משנה ד

הִגִּיעַ יוֹם שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ וְלֹא נִגָּאֵל, הִזָּה חֲלוּט {ח} לוֹ, אֶחָד הַלּוֹקַח וְאֶחָד שְׁנֵתָן לוֹ מִתְּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר לְצִמִּיתוֹת {י}. בְּרֵאשׁוֹנָה הִזָּה נִטְמָן יוֹם שָׁנִים עֶשֶׂר חֹדֶשׁ, שְׂיָהָא חֲלוּט לוֹ. הַתְּקִין הַלֵּל הַזֶּקֶן, שְׂיָהָא חוֹלֵשׁ אֶת מְעוֹתָיו בְּלִשְׁכָּה, וַיְהִי שׁוֹבֵר אֶת הַדְּלֵת וְנִכְנַס {יא}. אֵימַתִּי שְׂיָרְצָה הִלָּה, יָבֵא וַיִּטַּל אֶת מְעוֹתָיו :

פרק ט - משנה ה

כל שהוא לפנים מן החומה, הרי הוא כבתי ערי חומה, חוץ מן השדות. רבי מאיר אומר, אף השדות. בית הבנוי בחומה, רבי יהודה אומר (יב), אינו כבתי ערי חומה. רבי שמעון אומר, פתל החיצון היא חומתו:

פרק ט - משנה ו

עיר שנגזתיה חומתה (יג), ושאינה מקפת חומה מימות יהושע בן נון, אינה כבתי ערי חומה. ואלו הן בתי ערי חומה, שלש חצרות של שני שני (טו) בתים, מקפות חומה מימות יהושע (טז) בן נון, כגון (יז) קצרה הישנה של צפורים, וחקרה של גוש חלב, ויודפת הישנה, וגמלא, וגדוד, וחדיד, ואונו, וירושלים, וכן פיוצא בהן:

פרק ט - משנה ז

בתי החצרים, נותנים להם פת היפה שבבתי ערי חומה וכל היפה שבשדות. נגאלין מיד, ונגאלין כל שנים עשר חדש כבתיים, ויוצאים ביוכל (כ) ובגרעון כסף בשדות. ואלו הן בתי חצרים, שתי חצרות של שני שני בתים, אף על פי שמקפין חומה מימות יהושע בן נון, הרי אלו כבתי חצרים:

פרק ט - משנה ח

ישראל שירש אבי אמו לוי, אינו גואל פסדר הזה. וכן לוי שירש את אבי אמו ישראל, אינו גואל פסדר הזה, שנאמר (ויקרא כה), כי בתי ערי הלויים, עד שיהא לוי ובערי הלויים, דברי רבי. וחכמים אומרים, אין הדברים

אָמוּרִים אֶלָּא בְּעָרֵי הַלְוִיִּם. אִין עוֹשִׂים שְׂדֵה מְגֵרֶשׁ וְלֹא מְגֵרֶשׁ שְׂדֵה, וְלֹא מְגֵרֶשׁ עִיר וְלֹא עִיר מְגֵרֶשׁ. אָמַר רַבִּי אֶלְיָעֶזֶר, בְּפִה דְּבָרִים אָמוּרִים. בְּעָרֵי הַלְוִיִּם. אָבֵל בְּעָרֵי יִשְׂרָאֵל, עוֹשִׂין שְׂדֵה מְגֵרֶשׁ {כג} וְלֹא מְגֵרֶשׁ שְׂדֵה, מְגֵרֶשׁ עִיר וְלֹא עִיר מְגֵרֶשׁ, כְּדִי שְׂלֵא יִחְרִיבוּ אֶת עָרֵי יִשְׂרָאֵל. הַכְּהֻנִּים וְהַלְוִיִּם מוֹכְרִים לְעוֹלָם וְגוֹאֲלִים לְעוֹלָם, שְׁנַאֲמַר (שס), גְּאֵלֶת עוֹלָם תִּהְיֶה לְלוֹיִם {כה}: